

Na temelju članka 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“ broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19, 64/20 i 151/22) i članka 28. Statuta IX. gimnazije Školski odbor dana 13. 02. 2023. godine donosi

PRAVILNIK O SIGURNOJ I ODGOVORNOJ UPOTREBI INFORMACIJSKO – KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE U IX. GIMNAZIJI

1. Uvod

Članak 1.

- (1) Pravilnik o sigurnoj i odgovornoj upotrebi informacijsko – komunikacijske tehnologije u IX. gimnaziji (u daljnjem tekstu: Pravilnik) izrađen je prema smjernicama dokumenta nastalog u sklopu projekta „e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola“ (pilot projekt), a čiji je nositelj Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNet.
- (2) Izrazi koji se u ovom Pravilniku koriste za osobe u muškom rodu su neutralni i odnose se na muške i ženske osobe.

Članak 2.

- (1) Svrha ovog Pravilnika je jasno i nedvosmisleno određivanje načina prihvatljivog i dopuštenog korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije (u daljnjem tekstu: IKT) u IX. gimnaziji (u daljnjem tekstu: Škola) s ciljem zaštite korisnika, njihovih podataka i privatnosti, kao i opreme i infrastrukture.

Članak 3.

- (1) Škola koristi svoju IKT opremu i infrastrukturu te IKT opremu i infrastrukturu CARNetove mreže. Ovaj Pravilnik primjenjuje se na svu IKT opremu i infrastrukturu u Školi i na sve njene korisnike.

2. Osnovne sigurnosne odredbe

Članak 4.

- (1) IKT oprema i infrastruktura u Školi uključuje
 - a. računalnu opremu (stolna i prijenosna računala, tableti i sl.) s pripadajućom opremom
 - b. prezentacijsku opremu
 - c. mrežnu opremu i mrežne instalacije s konfiguriranim postavkama
 - d. opremu za ispis i skeniranje
 - e. opremu specifične namjene
 - f. programsku opremu (operativni sustavi Windows i Office uredski alati osigurani od strane MZO-a, besplatni ili kupljeni licencirani računalni programi
 - g. servise i resurse MZO-a i/ili CARNet-a (e-Dnevnik, e-Matica, Teams, COP, SIGMA i drugi)

- h. servisi i resursi Škole (lokalni diskovni prostor, internetski servisi i resursi na kojima se učenici i djelatnici Škole javljaju kao njeni službeni predstavnici te službena školska mjesta na društvenim mrežama

Članak 5.

- (1) Radi sigurnosti IKT opreme i IKT korisnika svi djelatnici Škole moraju se pridržavati uputa izdanih od strane ovlaštenih osoba (administratora resursa, administratora imenika, administratora e-Dnevnika, administratora e-Matice, e-Škole tehničara, osobe za tehničku podršku ili neke druge ovlaštene osobe), a učenici se moraju pridržavati uputa koje im daju nastavnici.

Članak 6.

- (1) Svi zaposlenici Škole posjeduju AAI@EduHr korisnički račun te ga koriste kao službenu e-mail adresu (ime.prezime@skole.hr) u službenoj komunikaciji s nadležnim tijelima i drugim institucijama iz sustava znanosti i obrazovanja kao i za sve edukativne svrhe (e-Matica, e-Dnevnik i sl.).

Članak 7.

- (1) Javne informacije škole vezane su uz djelatnost Škole i Škola ih je dužna redovno objavljivati na svojim mrežnim stranicama.
- (2) Povjerljive informacije su osobni podaci djelatnika, učenika i podaci koji se smatraju poslovnom tajnom. Škola postupa s osobnim podacima sukladno Politici o zaštiti privatnosti objavljenoj na mrežnoj stranici Škole.
- (3) Škola je dužna objaviti informacije o imenovanom službeniku za zaštitu osobnih podataka, te njegov kontakt.

Članak 8.

- (1) Nastavnicima i drugim djelatnicima Škole strogo je zabranjeno davati učenicima vlastite zaporke i digitalne identitete te zaporke za pristup računalnoj opremi i aplikacijama koje se koriste u Školi, a koje nisu namijenjene učenicima.

Članak 9.

- (1) Računala u ravnateljstvu, tajništvu, računovodstvu Škole te u prostorima školske stručne službe, ispitne koordinatorice, zbornice i Školskog sportskog kluba, zbog važnosti i/ili povjerljivosti podataka, dodatno su zaštićena licenciranim programom za antivirusnu zaštitu.
- (2) Sva ostala računala Škole zaštićena su antivirusnom zaštitom implementiranom u operacijskom sustavu.

Članak 10.

- (1) Odlukom Ministarstva znanosti i obrazovanja sve osnovne i srednje škole koje su spojene na CARNetovu mrežu automatski su uključene i u sustav filtriranja nepoćudnih sadržaja tako što se onemogućuje prikaz mrežnih stranica određene kategorije. Svim korisnicima IKT opreme i infrastrukture zabranjeno je zaobilazanje lozinki ili filtriranja sadržaja.

Članak 11.

- (1) Svako nepridržavanje pravila koje nije u skladu s Pravilnikom učenici i djelatnici prijavljuju ravnatelju Škole, a sankcionirat će se temeljem važećih općih akata Škole.
- (2) Ozbiljniji incidenti prijavljuju se CARNetovom CERT-u, preko obrasca na mrežnoj stranici „www.cert.hr“.

3. Školska IKT oprema i održavanje

Članak 12.

- (1) Računala u Školi povezana su na mrežu žičano i bežično.
- (2) Računalna mreža se sastoji od postojećeg dijela školske mrežne infrastrukture koja je u nadležnosti Škole te novog dijela mrežne infrastrukture koji je izgrađen 2021. godine u sklopu projekta e-Škole u nadležnosti CARNeta. U sklopu projekta e-Škole imenovan je e-Škole tehničar koji je zadužen za održavanje e-Škole mrežne infrastrukture.
- (3) Žičano su spojena sva stolna računala u učionicama, kabinetima, knjižnici, zbornici i uredima. U svim učionicama i prostorima Škole moguće je bežično spajanje.
- (4) Detalji mrežne infrastrukture se nalaze u projektnoj dokumentaciji.

Članak 13.

- (1) Zbog održavanja i servisiranja računalne opreme, potrebno je voditi evidenciju računalne opreme koja je dostupna u računovodstvu.
- (2) Kvarovi ili nefunkcioniranje računalne opreme prijavljuje se u tajništvu Škole.
- (3) Ako se zbog dotrajalosti ili kvara, IKT oprema stavlja izvan upotrebe, potrebno ju je prijaviti u računovodstvo za rashod te je pohraniti na za tu svrhu određeno mjesto.
- (4) Kad se nakupi veća količina računalnog otpada koji nastaje u Školi, zbrinjavanje provodi ovlaštena tvrtka za prikupljanje EE otpada.

Članak 14.

- (1) Sva računala u Školi posjeduju licencirani operativni sustav Windows s instaliranim Office alatima temeljem ugovora potpisanoga između Microsofta Hrvatska i Ministarstva znanosti i obrazovanja. Preuzimanje navedene programske opreme odobreno je samo ovlaštenoj osobi Škole, a pristupa joj se na mrežnom portalu Centar za preuzimanje Microsoft proizvoda.
- (2) Ako postoji potreba za instaliranjem dodatnog računalnog programa na računalima Škole (program za koje je Škola kupila licence ili besplatni program koji nema ograničeno pravo upotrebe), potrebno se obratiti administratoru (ovlaštenoj osobi ili nastavniku informatike) koji će uz administratorske ovlasti instalirati isti.
- (3) Na školska računala učenici ne smiju instalirati nikakve računalne programe (igrice ili sl.) niti mijenjati postavke računala.
- (4) Svi računalni programi moraju se koristiti u skladu s propisima i pripadajućim licencama.

Članak 15.

- (1) Održavanje računala u informatičkoj učionici u nadležnosti je nastavnika informatike koji vodi brigu o računalnoj opremi, instalira programe i nadzire učeničke radnje na računalu i odgovorne osobe koja po potrebi kontaktira vanjski servis računala.
- (2) Učenici ne smiju ništa instalirati na računala bez odobrenja nastavnika informatike.

Članak 16.

- (1) U svakoj učionici se nalazi računalo i prezentacijska oprema. Svaki nastavnik dužan je nakon korištenja ugaziti projektor, a daljinske uređaje za rad projektoru zabranjeno je iznositi iz učionice. Računalo je obavezno gasiti na kraju nastave u poslijepodnevnoj smjeni.
- (2) S navedenom opremom nastavnici i učenici dužni su postupati s posebnom pažnjom.

4. Reguliranje pristupa IKT opremi

Članak 17.

- (1) Školskoj bežičnoj računalnoj mreži pristupaju svi djelatnici, učenici Škole te drugi korisnici, ali uz odgovarajuću autentifikaciju korisnika prema pravilima definiranim projektom e-Škole. Nitko od navedenih korisnika ne smije ometati i onemogućavati rad školske bežične mreže.
- (2) U Školi postoji sustav nadzora mrežnog prometa u okviru projekta e-Škole za koji je zadužen e-Škole tehničar.

Članak 18.

- (1) Nastavnici i ostalo osoblje imaju pristup zajedničkim računalima smještenim u zbornici, učionicama i kabinetima te po potrebi i uz najavu informatičkoj učionici, Učionici budućnosti i sl.

Članak 19.

- (1) Dio nastavnika, prema potrebi, zadužen je školskim računalima u prostorima kabineta ili specijaliziranih učionica, a administrativno osoblje i stručna služba školskim računalima u svojim radnim prostorima.
- (2) U sklopu projekta e-Škole, nastavnici su zaduženi prijenosnim računalom.
- (3) U slučaju duže odsutnosti djelatnika, a u svrhu normalnog funkcioniranja nastavnog procesa, djelatnik je dužan vratiti opremu, o čemu odluku donosi ravnatelj.
- (4) U slučaju kvara e-Škole računala, postupa se po proceduru definiranoj od strane CARNeta.

Članak 20.

- (1) Zajednička računala nemaju podešenu zaporku za ulaz u operativni sustav te se na njima ne čuvaju podatci. Zadužena školska računala moraju imati zaporku koja slijedi aktualne *smjernice za stvaranje i korištenje jakih lozinki*.

Članak 21.

- (1) Informatička učionica se zaključava i koristi se primarno za potrebe nastave informatike te za edukativne radionice namijenjene učenicima i nastavnicima Škole koje zahtijevaju pristup računalima uz prethodni dogovor s ravnateljem Škole i nastavnikom informatike. U slobodnim terminima moguće je korištenje učionice i za druge nastavne predmete uz prethodnu najavu.

- (2) Ostali prostori opremljeni računalnom opremom Škole (Učionica budućnosti i sl.) se zaključavaju te se koriste za sve predmete, a uz prethodnu najavu. Predmetni nastavnik preuzima odgovornost za opremu i njeno opreme.
- (3) Svi nastavnici koji koriste informatičku opremu u navedenim prostorima moraju se pridržavati sljedećih naputaka:
 - učionica mora ostati na kraju onako kako je i zatečena
 - uređaji se obavezno moraju isključiti nakon uporabe
 - u slučaju da neki uređaj ne radi treba kontaktirati odgovornu osobu
 - radna mjesta moraju ostati uredna (namještena tipkovnica, miš, monitor, stolica na svojem mjestu i sl.)
 - prozore obavezno zatvoriti
 - učionicu zaključati.

Članak 22.

- 1) Učenici smiju uz dopuštenje nastavnika ili stručnog suradnika koristiti samo školsku računalnu opremu koja je njima namijenjena (računala u informatičkoj učionici, Učionici budućnosti, knjižnici i sl.).
- 2) Učenici smiju koristiti svoje privatne uređaje u školi, ali samo uz izričito dopuštenje predmetnog nastavnika (Članak 38., stavak (1)).

5. Sigurnost korisnika

Članak 23.

- (1) Kako bi se održao korak s trendovima u korištenju IKT-a, kao i s nadolazećim prijetnjama računalnoj sigurnosti, Škola mora redovito organizirati različite oblike edukacije učenika, ali i cijelog školskog kolektiva.
- (2) Učenike se redovito educira o važnosti sigurnosti na internetu kroz edukativne radionice (Članak 29. stavak (1)).

Članak 24.

- (1) Korisnici u radu sa sustavom (računalima i drugim servisima koji zahtijevaju prijavu) moraju voditi računa da kod prijave ne otkriju svoje podatke za prijavu.
- (2) Nakon završetka rada na računalu korisnici se moraju obavezno odjaviti iz svih sustava u koje su se prijavili.

Članak 25.

- (1) Svi učenici i djelatnici škole posjeduju svoj elektronički identitet koji su dobili iz sustava AAI@Edu.hr i obavezuju se čuvati svoje podatke. Učenicima se podaci o elektroničkom identitetu izdaju nakon upisa u školu, a djelatnicima pri zapošljavanju. Učenicima prestaju prava nad elektroničkim identitetom kada završe sa svojim školovanjem, a djelatnicima prestankom rada u školskom sustavu, s time da se prilikom prestanka rada u školskoj ustanovi elektronički identitet odjavljuje iz te ustanove.

Članak 26.

- (1) Ne postoje specifične zabrane vezane uz preuzimanje datoteka na lokalna računala te moguće pokretanje izvršnih datoteka, osim pravila definiranih ovim Pravilnikom te vezanih uz etičko korištenje IKT-a.

6. Prihvatljivo i odgovorno korištenje IKT-a

6.1.Ponašanje na internetu

Članak 27.

- (1) Svi djelatnici i učenici škole odgovorni su za svoje ponašanje u virtualnom svijetu te se prema drugim korisnicima moraju ponašati pristojno, ne vrijeđati ih niti objavljivati neprimjerene sadržaje.

Članak 28.

- (1) Svi djelatnici i učenici škole dužni su se pridržavati osnovnih Pravila poželjnog ponašanja u Internet zajednici, što se još naziva i 'internetskim bontonom' ili 'Netiquette'.

Članak 29.

- (1) Učenike se kroz nastavu informatike, satove razrednika, ali i druge predmete mora podučiti o Pravilima lijepog ponašanja na internetu (Netiquete), te o Pravilima sigurnog ponašanja na internetu.

Članak 30.

- (1) Tijekom nastave na daljinu učenici se moraju pridržavati važećih općih akata Škole, Uputa i pravila za izvođenje online nastave te uputa nastavnika.

6.2.Autorsko pravo i dijeljenje datoteka

Članak 31.

- (1) Sve korisnike potiče se da potpisuju materijale koje su sami izradili koristeći neku licencu poput Creative Commons i druge komercijalne dozvole, ali i da poštuju autorska prava i intelektualno vlasništvo.

Članak 32.

- (1) Strogo je zabranjeno tuđe radove predstavljati kao svoje, preuzimati zasluge za tuđe radove i nedopušteno preuzimati tuđe radove s interneta.
- (2) Korištenje tuđih materijala s interneta mora biti citirano, obavezno navodeći autora korištenih materijala te izvor informacije (poveznica i datum preuzimanja).

Članak 33.

- (1) Izričito je zabranjeno svako nelegalno dijeljenje datoteka, odnosno kopiranje ili preuzimanje autorski zaštićenog materijala poput e-knjige, glazbe ili pak videosadržaja, gdje je zabranjeno daljnje distribuiranje i umnožavanje bez dozvole autora ili bez plaćanja naknade.

Članak 34.

- (1) Obveza Škole je učenike i nastavnike:
 - a. podučiti o autorskom pravu i intelektualnom vlasništvu.
 - b. podučiti i usmjeriti na korištenje licenci za zaštitu autorskog prava i intelektualnog vlasništva.
 - c. upozoriti na načine nelegalnog dijeljenja datoteka i servisa koji to omogućuju
 - d. informirati o mogućim posljedicama nelegalnog korištenja, dijeljenja i umnažanja autorski zaštićenih materijala.

6.3. Elektroničko nasilje

Članak 35.

- (1) Elektroničko nasilje (engl. *Cyberbullying*) je svaki oblik komunikacijske aktivnosti putem tehnologije kojoj je svrha poniziti drugu osobu, prijetiti joj, uznemiriti je ili joj naštetiti na bilo koji drugi način. Svaki oblik elektroničkog nasilja je strogo zabranjen i nedopusšten.

Članak 36.

- (1) Škola obilježava Dan sigurnijeg interneta u svrhu promicanja sigurnije i odgovornije upotrebe online tehnologije i mobilnih uređaja. Time se preventivno želi podići svijest o sigurnosnim problemima na internetu.

Članak 37.

- (1) Obveza Škole je:
 - podučiti učenike i nastavnike o mogućim oblicima internetskog nasilja
 - učenike i nastavnike podučiti o tome kako prepoznati internetsko nasilje
 - razviti nultu stopu tolerancije na internetsko nasilje
 - poticati izradu i objavljivati najkreativnije radove na temu internetskog nasilja da bi se potaknula svijest o temi među učenicima.

6.4. Korištenje mobilnih telefona

Članak 38.

- (1) Učenicima je u Školi zabranjeno korištenje mobitela za vrijeme nastave, osim u slučaju kada ga koriste kao nastavno pomagalo i pod nadzorom nastavnika.
- (2) Učenici mogu koristiti mobitel u slobodno vrijeme (mali odmor, veliki odmor).
- (3) Škola ne preuzima odgovornost za gubitak mobitela.
- (4) S obzirom da mobilni telefoni imaju potpuni pristup internetu te da djeca i mladi koriste fiksne internetske veze kao i mobitele za pretraživanje interneta, sigurnosne mjere za korištenje

interneta postaju važne za korištenje mobilnih telefona (zaštita osobnih podataka, izbjegavanje štetnih sadržaja, zaštita potrošača, ovisnost o računalnim igrama i slično).

- (5) Škola će upoznati učenike s posljedicama zlouporabe mobilnih telefona. Najrašireniji oblik nasilja među vršnjacima je nasilje putem mobilnih telefona. Ono uključuje bilo kakav oblik poruke zbog koje se osoba osjeća neugodno ili joj se tako prijeti (tekstualna poruka, videoporuka, fotografija, poziv), odnosno kojoj je cilj uvrijediti, zaprijetiti, nanijeti bilo kakvu štetu vlasniku mobilnog telefona.

7. Završne odredbe

Članak 39.

- (1) Ovaj Pravilnik objavit će se na mrežnim stranicama i oglasnoj ploči Škole.
(2) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Škole.

Predsjednica Školskog odbora:

Sonja Pospišil, prof.

KLASA: 011-03/23-02/01
URBROJ : 251-286-23-01-1
Zagreb, 13. 02. 2023.

Ovaj Pravilnik donesen je 13. 02. 2023. godine, objavljen je na oglasnoj ploči ustanove dana 16. 02. 2023. i stupio je na snagu 24. 02. 2023.

Ravnateljica:

Sonja Lušić Radošević, prof.